

SNS je problémová, ale Hlas má bližšie k Smeru

Adriána Belej Majerčínová
Bratislava

Rokovania o zložení budúcej vlády, oficiálne aj neoficiálne, sa rozbehli. Politológovia dávajú aktuálne stále väčšie šance vzniku koalície, ktorú povedie Smer. SNS však podľa nich stále ostáva problémovým partnerom. Ak chce líder Progresívneho Slovenska (PS) Michal Šimečka naozaj poraziť Smer, ponuka postu premiéra predsedovi Hlasu Petrovi Pellegrinimu by mala byť prirodzená. Mal by ponúknuť aj niečo navyše. Ak to však bude Hlas ťahať viac k Smeru, všetky snahy sú zbytočné. Ako hodnotia politológovia postoj KDH? Aké ministerstvá sú v hre a malo by PS prepustiť v prípade dohody aj tri kľúčové rezorty?

O povolebných rokovaníach sa Pravda rozprávala s tromi politológmi - s Jurajom Marušiakom z Ústavu politických vied Slovenskej akadémie vied (SAV), Michalom Cirnerom z Prešovskej univerzity a Gabrielom Eštokom z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Rozhodne lepšia ponuka

Aktuálne sú na stole aj podľa vyjadrení lídra Hlasu Pellegriniho a šéfa Smeru Roberta Fica už len dve koalície - Smer, Hlas a SNS a PS, SaS, Hlas a KDH. Predseda KDH Milan Majerský sa totiž vyjadril, že on, ale aj vedenie hnutia sú proti koalícii so Smerom. Rozhodnúť však musí celoslovenská Rada KDH, ktorá zasadne 14. októbra.

Tlaky pôjdu zrejme z nižších regionálnych štruktúr, ktoré sa už v otvorenom liste ohradili proti koalícii s PS. Majerský uviedol, že KDH zatiaľ mieri do opozície. „Vyjadrenia predsedu KDH po rokovaníach s prezidentkou a neskorší termín republikovej Rady KDH nasvedčujú, že aktuálne koalícia, v ktorej by boli spolu Smer a KDH, nie je na stole,“ uviedol Eštok s tým, že aj preto je trojkoalícia na čele so Smerom reálnejšia. „Navyše je takáto spolupráca hodnotovo a personálne prirodzenejšia,“ hodnotí. Cirner by z koalíčných rokovaní ešte KDH nevyučoval.

Podľa Marušiaka vychá-

FOTO: PARADA, ROBERT HUTNER © AUTORSKÉ PRAVA VYHRADENÉ

Séria povolebných rokovaní s lídrami

- ◆ Ako prvý sa s prezidentkou stretol líder víťazného Smeru **Robert Fico**, ktorého poverila zostavením vlády. Dostal na to 14 dní. V prvom kole sa stretol s Pellegrinim a neskôr aj s Dankom.
- ◆ Druhý v poradí bol predseda PS **Michal Šimečka**. Ten oznámil alternatívne rokovania o vytvorení alternatívnej koalície bez Smeru. Podľa jeho slov nenarazil na žiadnu prekážku.
- ◆ Líder tretej najsilnejšej strany **Peter Pellegrini** po stretnutí uviedol, že užšie predsedníctvo nevyučilo ani koalíciu so Smerom, ani tú s PS.
- ◆ Ako štvrtého prijala prezidentka lídra KDH **Milana Majerského**. KDH podľa neho aktuálne mieri do opozície. Vedenie KDH do koalície so Smerom ísť nechce, rozhodnúť má Rada KDH.
- ◆ Piatym hosťom bol líder OĽaNO **Igor Matovič**. Na stretnutie meškal. Prezidentke vyčítal, že v ťažkých časoch nestála pri jeho vláde. Koalíčných rokovaní sa nezúčastňuje.
- ◆ Poslednými na rade sú predseda SNS **Andrej Danko** a líder SaS **Richard Sulík**. Prezidentka prijme oboch v pondelok.

dzali všetky ostatné možnosti, okrem dvoch spomínaných koalícií, viac z fantázií tých, ktorí ich vymysleli, ako z reality. „Programovo majú k sebe bližšie Hlas a Smer, problematickým partnerom ostáva SNS z hľadiska zloženia svojho klubu a hrozí aj rozkol v Hlase,“ myslí si.

Počas rokovaní sa budú všetci predbiehať s lepšou ponukou. Ak chce mať Šimečka aspoň nejakú šancu na vytvorenie vlády, ponúknuť postu premiéra by malo byť samozrejmosťou. „Ak chcú progresívci niečo politicky uhrat, a nie sa len prizerať zostavovaniu koalície, mali by to urobiť. Myslím, že to ponúkne Hlasu aj Smer. Ponúknuť bude potrebné aj niečo navyše,“ zhodnotil Cirner.

Post premiéra a tri rezorty

Šimečka pred voľbami aj po nich hovoril, že porazenie Smeru je jedným z hlavných poslani hnutia. Ponuka premiérskeho postu je tak podľa Eštoka

priradená minimálne z dvoch dôvodov. „Zvyšuje to šancu na zloženie vládnej koalície, kde by jadro tvorilo PS a Hlas. Ak by tento pokus nevyšiel, PS tak môže nepriamo zasiahnuť aj do rokovaní Hlasu so Smerom práve navýšením ponuky a perspektívnym oslabením postavenia Fica v takejto koalícii,“ uviedol politológ.

Hlas má zatiaľ nárok na päť alebo šesť ministerstiev v závislosti od koalície, v ktorej by bol. Pellegrini bude zrejme požadovať silové ministerstvo, ministerstvo financií či zahraničných vecí. „Ale boj bude aj o ministerstvo sociálnych vecí či ekonomické ministerstvo (hospodárstvo, doprava, pôdohospodárstvo),“ myslí si Cirner. O dopravu a pôdohospodárstvo bude mať zrejme záujem SNS.

Ponuka ministerstiev však bude závisieť aj od toho, či sa podarí Hlasu vyrokovať premiérske post. Nepísaným pravidlom je, že strane s premiérom prislúchajú rezorty financií,

vnútra a obrany. „Ak by sa strane Hlas nepodarilo vyrokovať post premiéra, prirodzene by sa mala uchádzať o iné ministerstvá z kategórie ekonomické a kontrolné, na myslím mám najmä spravodlivosť a hospodárstvo. Pre sociálnu demokraciu je určite dôležité aj ministerstvo práce,“ uviedol Eštok.

Pre Pellegriniho by bolo premiérske kreslo satisfakciou. „To isté mu môže ponúknuť aj Smer, v tom prípade by však zrejme Robert Fico zostal v parlamente. Pellegrini už takúto kombináciu zažil v rokoch 2018 - 2020 a ich kohabitácia nebola jednoduchá, hoci boli vtedy ešte spolu v jednej strane,“ hovorí Marušiak.

Líder Hlasu by si musel podľa neho veľmi dobre rozmyslieť, či ešte niečo podobné chce zažiť. „Smer aj SNS mu totiž jasne dávali najavo, že vo vláde ani zďaleka nehral prvé husle, už len preto, že ho nepozývali na koalíčné rady,“ uviedol politológ SAV.

PS musí byť flexibilné

Malo by PS obetovať aj tri kľúčové ministerstvá, ak chce vytvoriť vládu? „Pokiaľ naozaj v PS považujú návrat Fica a Smeru za také nebezpečenstvo, ako o tom hovorí, musia byť pri koalíčných rokovaníach značne flexibilní,“ zhodnotil Marušiak.

Podľa Cirnera môžu vymyslieť aj nový úrad alebo ministerstvo či vymyslieť agendu pre nového podpredsedu vlády. „Bude sa hrať aj o SIS a podobne,“ ozrejmil. Podľa Eštoka by však strana, ktorá bude mať vo vláde premiéra, nemala akceptovať dohodu, ktorá by nezahŕňala tento úzus. Ponuka premiéra by sa mal vnímať ako balík, ktorý zahŕňa aj tieto ministerstvá. Prvé stretnutie absolvoval paradoxne Pellegrini so Šimečkom.

Podľa politológa z UPJŠ ide o získanie lepšej pozície pre rokovania s Ficom. „Ponuka PS by to mala reflektovať. Netreba ale zabúdať, že najlepšie karty drží stále v rukách víťaz volieb,“ uviedol. Pellegrini sa nemá kde ponáhľať a môže čakať na najvyššiu ponuku, myslí si Cirner.

„No nesmie to prepáliť. Je to trochu ako hrať poker. Niekedy nemáte najlepšie karty, ale vyvoláte dojem, že áno. Na druhej strane nevieme, kto má čo v rukáve. Niektoré ponuky môžu byť veľmi lákavé,“ uviedol. Marušiak si myslí, že Pellegrini zrejme predstavou kohabitácie s Ficom nie je nadšený. „Ale nedá sa vylúčiť, že vo vedení strany sú na to iné názory,“ skonštatoval.

Eštok nepredpokladá, že existuje ponuka PS, ktorú by Smer nedokázal tzv. prebiť. „V záujme Smeru totiž je, aby za žiadnych okolností neumožnil vytvorenie vlády, ktorej by nebol členom. Zároveň aj PS má isté hranice toho, čo môže strane Hlas ponúknuť,“ povedal.

Navyše je nevyhnutné počítať aj s tým, že koalícia PS a Hlasu vyžaduje dohodu ešte s ďalšími dvoma partnermi, ktorí majú tiež svoje záujmy. „Dohoda so Smerom vyžaduje už len akceptáciu požiadaviek nesúrodnej, teda pri rokovaníach oslabenej SNS,“ zhodnotil.

Podľa Cirnera všetko závisí od nastavenia Pellegriniho a jeho strany. „Ak ich to bude ťahať k Smeru, PS im môže ponúknuť aj modré z neba a nič z tej koalície nebude. Zároveň si Smer nemôže myslieť, že blízkosť Hlasu a Smeru znamená, že sa Hlas predá do koalície lacno,“ hovorí politológ z Prešovskej univerzity. © AUTORSKÉ PRAVA VYHRADENÉ